

טיול חברי צוות-קו 70 נוסע מזרחה

(צילום: רונית גולדפרב)

חברי "צוות" ב"גן אסתר" והמדריך אבי (מימין).

אוורית. *אחת הגירסאות לשם "קו 70" אומרת כי קו האוטובוס נסע 70 מ' מעל פני הים (נקודת גובה). *הנהג הראשון של קו 70 באוטובוס מדגם וולוו היה אסטוני אשר עבד עד גיל 80. *אמיל, בנו של ליטוונסקי, רכש צי אוטובוסים, חידש את הקו והתחרה עם קואופרטיב "דן". לאחר מותו, עשתה אלמנתו מרגלית עסקה עם "דן". *כפר אז"ר היה מושב עובדים אשר הוקם ע"י אנשי עלייה שנייה ושלישית, כיום עובר תהליך שינוי. ביה"ס בו עוזב-התלמידים לומדים בקרית אונו. *כפר אז"ר נקרא על שמו של אז"ר=אלכסנדר זיסקין רבינוביץ, שילוב בין חב"דניק וסוציאליסט-ממקימי ההסתדרות ובגיל 80 הקים את הנוער העובד. *המושב כפר אז"ר נשאר פטריוטי לאומי מנותק מהעיר, שמות הרחובות בו שופעי ציונות. *בחניון של משפ' איזרי מסביון (ליד יפהפה, בו שרידי פרדסו של הצייר ראובן רובין. הגן נקרא "גן אסתר" ע"ש אשתו של רובין עוד בחייה (חיה איתנו עד היום). *ארמון רב התפארת ברח' ז'בוטינסקי בשכונת תל בנימין (פרדס כין), שימש בתקופת המנדט הבריטי כבית למחלות מדבקות. מסלול הטיול היה בסביבה הקרובה אך המדריך אבי-אוצר מוזיאון חיל האויר בחצרים, עיתונאי, חוקר תולדות התעופה העברית וחיל האויר, גילה לקבוצה עולם מלא בסיפורים ובפרטים הסטוריים חדשים ומרתקים. מסקנה-גם קרוב יכול להיות מעניין... לצד טיולים קרובים, בחרו חברי "צוות" לסיים את עונת הפעילות בטיול ייחודי לארצות הבלטיות (ליטא, לטביה, אסטוניה). במהלך הטיול, ייפגשו החברים עם שגריר ישראל בארצות הבלטיות-חן עברי, בן פ"ת, בנם של נחמה ומשה אפטר.

■ רונית גולדפרב

מעניין לטייל באזור הסמוך למקום המגורים ולשמע אודותיו סיפורים הסטוריים לא ידועים. בני פרידמן-יו"ר "צוות" (ארגון גימלאי צה"ל) בפ"ת וצוות ההנהלה שלצידו, יזמו טיול בעקבות קו 70, שהחל כקו אוטובוס פרטי. במהלך הטיול, ניסה המדריך אבי משה סגל להשתמש בקו 70 כפלטפורמה וכמטפאורה ולהסיר את האבק מעל תקופות הסטוריות נושנות (שנות ה-40-20 של המאה הקודמת). המסלול היה בעקבות האנשים שבסוף המאה ה-19 נעשתה יפו צפופה עליהם, יצאו מחוץ לחומות יפו לשכונת בת"א כגון נווה צדק, נווה שלום, אחוזת בית ומשם מזרחה לרמת גן, גבעתיים, בני ברק, כפר אונו, כפר אז"ר, גבעת שמואל, בר אילן וקרית קריניצי. המדריך העשיר את קבוצת המטיילים בכמה עובדות מעניינות, כמו למשל: *תל לטוונסקי "העיר האבודה", נמחקה בשנות ה-60 מרשימת שמות המקומות. *כפר הגימלאים בנוה אפעל הינו הראשון מסוגו בארץ (חוגג השנה 50 להיווסדו). במקום נעשה נסיון כושל של הקמת "קיבוץ עירוני". *כפר אונו היה הגרעין הקדום של העיר קרית אונו. עד היום נמצאת העירייה בצריפים המקוריים. *גדוד 33 של חטיבת אלכסנדרוני ניהלה את הקרב המתוכנן על תל לטוונסקי. *אוניברסיטת "בר אילן" הוקמה על אדמת החזירייה של גרגורי. *יעקב אלהנן לטוונסקי, נימנה על מייסדי העיר ת"א. הוא הקים את קו 70 במטרה להסיע פועלים למקומות העבודה וחזרה לביתם. לאחר מותו (1916) החליטו בניו להנציחו ולהקים פרבר ירוק, כדוגמה אישית, גרו בו שלושת הבנים בשכונת לימים, התקיים הקשר ביניהם רק דרך צווי בית משפט. *לאחר פניית האמריקאים לבריטים להקים בית חולים לחיילי חיל-האויר האמריקאי, נבנה ב"ח תל השומר, בתחילה ב-90 ביתנים למנוע אסון במקרה של הפצצה